

Střemcha obecná skalní

Prunus padus L. subsp. *borealis* (Schübeler) Nyman

Stupeň ohrožení: C1

syn.: *Padus avium* subsp. *petraea* (Tausch) Pawl., *Padus petraea* Tausch., *Padus avium* subsp. *borealis* (Schübeler) Holub, *Prunus padus* L. subsp. *petraea*

POPIS

Střemcha obecná skalní je ekologicky i morfologicky výrazně odlišený poddruh střemchy obecné (*Padus avium*). Je to statný rozkladitý keř 0,5-2,0 m vysoký, s tužšími, šedozelenými, na rubu většinou chlupatými, hruběji pilovitými listy a přímými až vodorovně odstálými plodenstvími. Pletiva rostliny po rozemnutí šíří nápadnou hořkomandlovou vůni. Vzhledem k omezenému výskytu pouze ve vyšších horských polohách je střemcha skalní nezaměnitelná s jinými druhy dřevin, přestože je to taxon poměrně málo známý.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Střemcha obecná skalní je dřevina světlomilná, snášející slabé zastínění. Je náročná na půdní i vzdušní vlhkost. Vyskytuje se na hlubších humózních půdách na krystaliniku i jiných horninách. Je to dřevina snášející příkré klimatické extrémy; není poškozována mrazy. V ČR se vyskytuje pouze v horách, zaznamenaná nejnižše položená lokalita je Úpská jáma (1050 m n. m.), nejvýše střemcha skalní vystupuje na Jestřebí boudy (1375 m n. m.). K podrobnějšímu vyhodnocení ekologických nároků střemchy obecné skalní a výskytu v rámci lesních typů a na různých edafických kategoriích však nejsou k dispozici údaje.

Střemcha skalní se v ČR vyskytuje ve společenstvech třídy *Mulgedio-Aconitetea*, a to pouze ve svazu *Salicion silesiacae*.

ROZŠÍŘENÍ

Areál střemchy obecné skalní je diskontinuitní, v rozsáhlé oblasti na severu Evropy a v přilehlé části Asie druh roste jako součást křovinatých porostů lesotundry; jižněji je pak střemcha skalní rozšířena ostrůvkovitě v různých pohořích až těsně pod hranicí lesa. U nás je zastoupena jen ve vyšších polohách většiny hraničních horstev. Hojněji se vyskytuje např. v Labském dole (Krkonoše) a ve Velkém Kotli (Jeseníky).

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Střemcha skalní je druh, zasahující ze severu na území ČR pouze v nejvyšších polohách v blízkosti horní hranice lesa, rozšíření má reliktní charakter. Je to druh trvale vzácný. Populace jsou nečetné a izolované, většinou se vyskytují v nepřístupných lokalitách. Pokud se vyskytují mimo chráněná území, mohou být zničeny při těžbě sousedících lesních porostů nebo při stavebních úpravách malých vodních toků.

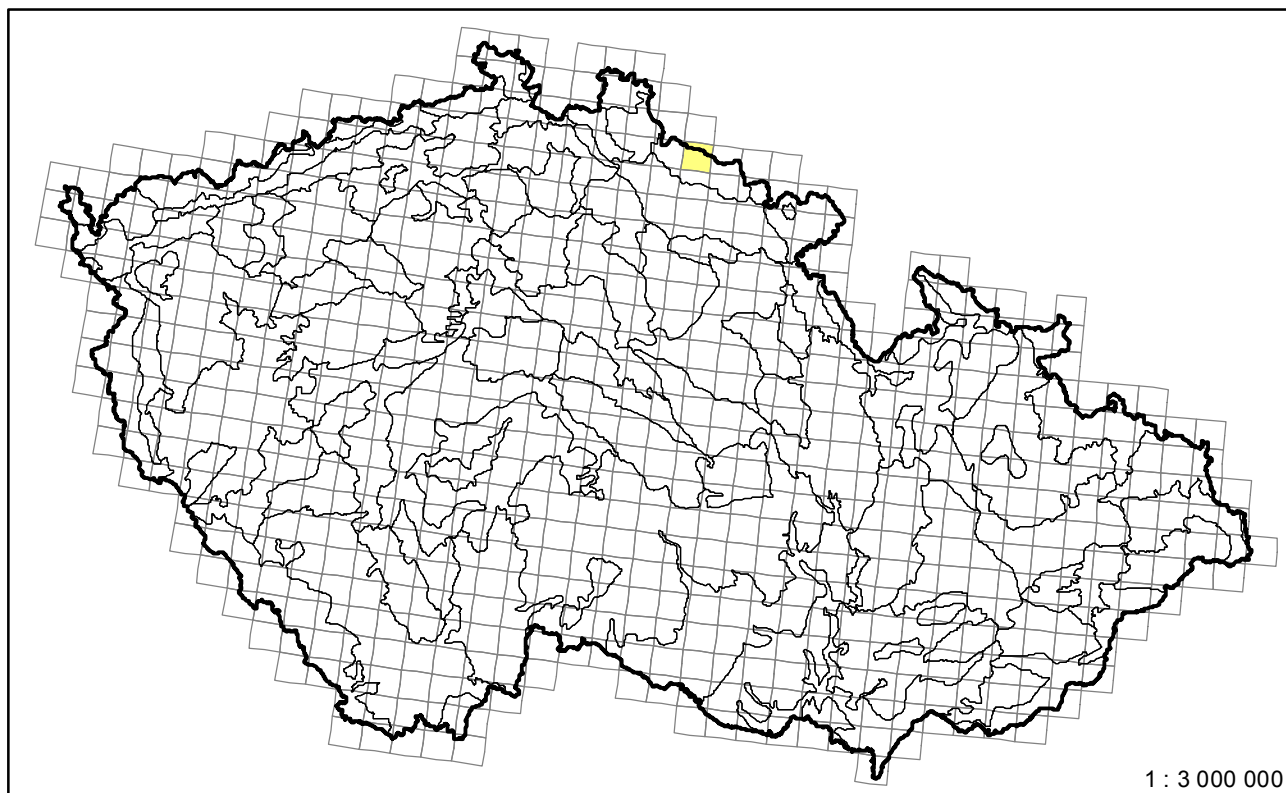
SEZNAM LITERATURY

ŠOUREK, J., 1970: *Květena Krkonoš*. Academia, Praha

CHRTEK, J., 1992. *Padus avium* Mill. - *střemcha obecná*. In: Květena ČR, 3. Hejný S., Slavík B. (eds.). Academia, Praha, pp. 449-450

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 1

Výskyt po roce 2001

